

Fejlődés vagy hanyatlás?

Eddig az emberi testről nem orvosi, anatómiai szempontból volt szó, hiszen ez nem ennek a könyvnek a feladata, hanem az ember egész testfelépítését és működését meghatározó olyan – főleg elvi – szempontok szerint, amelyek eddig sokunk számára biztosan nem voltak maguktól értetődőek. A továbbiakban is az ember testi felépítéséről lesz szó, de ugyancsak egy másfajta megközelítésben.

Minden élőlény anyagi teste, így az emberi test is egy nagyon bonyolult és több különböző alapelvek szerint működő rendszerek funkcionális egysége. Ez alatt a kissé bonyolult sikerült mondat alatt azt kell érteni, hogy az emberi test több különböző, működés és szerep szerint egymástól jól elkülöníthető kisebb részekből, úgynevezett alrendszerekből épül fel. Ezek az alrendszerek összességükben azonban mégis egy egészet, magát az emberi testet alkotják. Ilyen alrendszer például az emberi test tartását és mozgását szolgáló mechanikai rendszer, amely csontokból, ízületekből és izmokból épül fel, de ilyen rendszer a test energiaellátását biztosító pneumatikus és hidraulikus rendszer is, amelyek közül a legfontosabb az érrendszer és a légző rendszer, valamint de nem utolsósorban ilyen rendszer az egész testet irányító elektromos, kémiai rendszer: az idegrendszer is.

Erre a felsorolásra csak azért volt szükség, hogy lássuk, mennyire összetett és nagyszerű alkotás maga az emberi test és milyen önmagukban is bonyolult alrendszerek szükségesek a működéséhez. Ennek fényében fogalmunk lehet arról is, hogy mekkora teljesítmény volt az emberré válás során a már előzőekben olvasott céloknak eleget téve, az emberi testhez egy még bonyolultabb rendszernek, egy fejlett léleknek a hozzákapcsolása.

Az emberi testet akkor érthetjük és ismerhetjük meg igazán, ha ugyanúgy, mint minden bonyolult dolgot egy rendszerként kezeljük, és ezzel együtt felismerjük nagyobb rendszerekben betöltött helyét és szerepét, valamint magát a rendszert alkotó részrendszerek közti ok-okozati összefüggéseket is. Az emberi test rendszerként való kezelése során elkerülhetetlenül felmerül az embert, az emberiséget érintő egyik legfontosabb probléma, az ember jövőjének a kérdése.

Korábban már olvashattuk, hogy az emberi faj egy veszélyeztetett faj. Ezt a veszélyeztetést azonban nem csak azok az ember által is előidézett környezetkárosító tevékenységek vagy a természetben tőlünk függetlenül is meglévő folyamatok okozzák, mint amilyenek az erdőirtások, az ózonpajzs ritkulása vagy a földrengések. Bár ez a felsorolás sajnos korántsem volt teljes, mégis nyilvánvaló, hogy ezek a folyamatok alapvetően veszélyeztetik az emberiség létét. Van azonban még egy folyamat, amely legalább ugyanannyira veszélyes lehet az emberre, mint az előzőek együttevége. Ennek a veszélynek a forrását azonban nem valamilyen külső okban vagy körülményben, hanem magában az emberi testben kell keresni.

Kevés szó esik arról, amiről egyébként minden diák tanul, aki az iskolában kapcsolatba kerül a rendszerelmélettel, hogy maga az emberi test, az ember genetikai állománya is egy bonyolult rendszert alkot. Ezért, mint minden rendszernek, így magának az emberi testnek, az emberi génállománynak is létezik egy úgynevezett életgörbéje. Ez az életgörbe megmutatja, hogy az adott rendszer a kialakulásától a megszűnéséig, milyen

fejlődési szakaszokon megy keresztül. Az életgörbe azt is megmutatja, hogy ezek az egyes szakaszok mennyi ideig tartanak és milyen gyors az átmenet közöttük. Miért is fontos ez? Először is azért, mert ez rámutat arra, hogy az emberi fajnak korlátozott idő áll rendelkezésére a fejlődéshez, az életben maradáshoz. Ezt az időt pedig nagy valószínűséggel nem a napnak a kihülése, vagy más egyéb hosszú távú és elkerülhetetlen folyamatok fogják meghatározni, hanem elsősorban magának az emberi fajnak, mint rendszernek a lehetséges létezési ideje. A másik fontos dolog, amit egy életgörbe megmutat, az az, hogy olyan bonyolult rendszereknek, mint amilyen az ember is, az életgörbéjének utolsó szakasza, a megszűnés, a hanyatlás szakasza általában meredeken esik lefelé, azaz nagyon rövid idő alatt bekövetkezhet. Ez azt jelenti, hogy az adott rendszer gyorsan, szinte átmenet nélkül szűnhet meg létezni. Ezért nagyon fontos, sőt előbb utóbb talán létfontosságú megismerni magának az embernek a felépítését, a genetikai kódolását, hiszen nem tudható, hogy az emberiség a fejlődésének mely szakaszán tart.

Bizonyos jellemzők, mint például az egészséges születések aránya, vagy a felnőttek nemző, illetve termékenységi képességének az alakulása utalhat arra, hogy hol tart a biológiai fejlődésünk. Ezeknek a mutatóknak a változása az utóbbi évtizedekben azonban sajnos nem ad okot a derűlátásra. A genetikai kutatások többek között ezért is óriási jelentőségűek. A tudományos kutatás és a felelőtlen kísérletezés között azonban a társadalomnak nagyon élesen meg kell húznia az elválasztó vonalat, nehogy a görög mitológia szörnyetegei újra felbukkanjanak az emberiség történetében. Persze a helyzet nem ennyire súlyos, mivel a szexualitásnál is láttuk, hogy semmi sem történik véletlenül az emberrel. Egyes kutatások szerint a szunnyadó génjeink úgy vannak programozva, hogy az emberi faj még sokáig fennmarad, sőt egyre növekvő szellemi fejlődés előtt áll. És ha a fiatal korosztályokban lévő leszületett tehetségeket nézzük, talán igazunk is lenne. Azonban nem szabad elfelejtenünk, hogy a Föld csak kezdeti színtere a lelki fejlődésnek és alapjában véve ez határozza meg közös sorsunkat is...

Ha a fejlődésről vagy hanyatlásról esik szó, akkor mindenképpen meg kell említeni azokat a környezeti tényezőket is, amelyek szintén jelentősen befolyásolhatják fejlődésünket, fennmaradásunkat. Persze a környezeti tényezők kapcsán manapság mindenkinek legelőször az ember által okozott széndioxid kibocsátás és az ezzel összefüggő üvegházhatás jut eszébe. S bár tény, hogy az emberi tevékenység mára már jelentősen befolyásolja környezetünk alakulását, mégis a nagy földi változásokra azonban ez szinte alig van hatással. Ahhoz, hogy környezetünkről átfogóbb képet kapjunk, ismét csak a rendszerelmélet, a rendszerekben való gondolkodás jelent igazi segítséget és meg kell néznünk milyen fizikai hatások érnek bennünket és a környezetünket.

Belülről kifelé haladva, az alvás kapcsán láttuk, hogyan hat ránk a Föld forgása. Következőekben magának a Földnek a naprendszerben betöltött helyét kell szemügyre vennünk. Mára már azt lehet mondani, hogy a naprendszerben megszűntek a nagy változási folyamatok, azaz a naprendszer kialakulása utáni időszakra jellemző ütközések, pályamódosulások és a veszélyes üstökösök nagy része is megsemmisült már. Ugyanakkor létezik még egy-két üstökös, amely ténylegesen veszélyeztetheti a Földet. Az egyik éppen pár évvel ezelőtt suhant el mellettünk. Azt, hogy milyen pusztítást jelentene egy ilyen nagy

tömegű üstökös becsapódása, azt még a katasztrófa filmek is csak árnyaltan mutatják be, nem is beszélve a hosszú távú hatásokról.

Bolygónkat a naprendszerben azonban leginkább éppen maga a Nap befolyásolja a legnagyobb mértékben, hiszen a Nap az az energiaforrás, aminek köszönhetően az élet megtelepedhetett a Földön. Eddig megfigyeléseink szerint még a legnagyobb napkitörés sem veszélyeztette komolyan a földi életet és ez remélhetőleg így is marad. Más a helyzet azonban a nap ciklikus működésével és ennek hatásaival, de erről kicsit később esik szó.

A földi életre a Holdunk van még a legnagyobb hatással, hiszen a Nappal közös jelenlétének köszönhető a Föld belső magjának forgása, és ezzel együtt bolygónk mágneses mezejének fennmaradása, az ár-apály jelenség, amelynek hatása nemcsak a nagy vizekre, hanem valamennyi élő szervezetre kiterjed. Bár a régi írások szerint a Földnek több holdja is volt, mára már az egyetlen Holdunk hatása stabil és kiszámítható. A naprendszerünknek számos egyéb hatása is van a bolygónkra, de ezek nem befolyásolják érdemben földi környezetünket. Ha tovább lépünk és megvizsgáljuk naprendszerünk és természetesen vele együtt bolygónk nagyobb léptékű égi mozgását, akkor azt találjuk, hogy naprendszerünk a tejút mentén végez keringést. Azaz ugyanúgy, mint Földünk a Nap körül, maga a naprendszerünk is kering a Tejút középpontja körül. Önmagában ez a keringés jelenlegi tudásunk szerint nem okozhat nagy változásokat életünkben. Viszont naprendszerünk eme keringés folytán nemcsak a Tejút középpontja körül kering, hanem a Tejút síkja mentén is egyfajta hullámmozgást végez. Ennek a hullámmozgásnak egy periódusideje körülbelül hatvannégymillió év. Ezt a ciklikusságot fedezték fel azok a régészek is, akik a földi élőlények tömeges kihalását tanulmányozták. A földi életre tehát Naprendszerünk Tejút síkja menti mozgása végzetes hatással van. A csillagászok elemezve ezt a mozgást, azt találták, hogy a Tejút síkja melletti galaxis növeli a kozmikus sugárzás nagyságát. Amikor Naprendszerünk a Tejút síkjától eltávolodva közelebb kerül ehhez a galaxishoz, akkor a kozmikus sugárzás olyan nagyságúvá válik, ami teljesen felborítja a földi időjárási viszonyokat. Hogy fogalmunk legyen róla mi is a kozmikus sugárzás és milyen erős elég, ha csak felidézzük azt, amikor valamilyen okból a kórházban vagy a fogorvosnál megröngteneztek minket. Ez a sugárzás könnyedén áthatol rajtunk, hosszabb távon pedig súlyosan károsítja egészségünket. A röntgensugárzáshoz hasonlóan a kozmikus sugárzás is felgyorsított atomi részecskék hatására jön létre, csak éppen ezt a gyorsítást nem egy néhány ezer voltos röntgengép, hanem a Napnál több százszor, több ezerszer nagyobb csillagok okozzák szerte a Mindenségben. A kozmikus sugárzás nagyságára jellemző, hogy a földi légkörrel kölcsönhatva olyan részecskéket képesek létrehozni, amelyek még a piramisokon is áthatolnak. S bár már láttuk, hogy energiaigényünket a kozmikus sugárzás bárhol és bármikor képes fedezni, de ugyanakkor ez a kozmikus sugárzás felerősödve az élővilágra halálos is lehet. Felgyorsítja a felhőképződést, ezáltal növeli a föld lehülését és egyben egy újabb jégkorszak kialakulását, felborítja a földi időjárást, az élőlényeknél genetikai mutációkat okoz, hogy csak a legfontosabbakat említsük. A kozmikus sugárzás mindenhol jelen van és közvetlenül vagy közvetve, de mindenre hatással van. Az anyagi világban a kozmikus sugárzás a legnagyobb energiaforrása a Mindenségnek. Egy technikai hasonlattal élve a Mindenség nem más, mint egy hatalmas

vákuumcső vagy részecskegyorsító, melyben a galaxisoknak, naprendszernek és magának a bolygónknak is megvan a saját szerepe...

Az alvás kapcsán láttuk, milyen hatással van a lélekre a Föld keringése. Alvás során az agy a föld mágneses rezgésére szinkronizálódik. Ha a Föld belső magjának forgás és ezzel együtt a mágneses tere is leáll, akkor az nem csak a lélek testhez való kapcsolódását akadályozza vagy szünteti meg – ami még technikai eszközökkel fenntartható lenne -, hanem a földi mágneses tér védő hatását is. Ha megszűnik a Föld mágneses mezeje, akkor a Naptól érkező nagy energiájú sugárzás gyakorlatilag felperzseli a földi életet. A kutatások szerint a mágneses tér leállása szintén periódikusan bekövetkezik, néha csak hetekre, néha viszont akár évekre is...

Régi feljegyzések és az újabb kutatások szerint is a Földi klíma periodikus változása egybe esik a fent említetten kívüli olyan más csillag illetve galaktikus együttállásokkal, amik talán szintén a kozmikus sugárzás és a naptevékenység hosszabb távú változását eredményezhetik. Ezek a megfigyelések nem csak a hatás szempontjából fontosak, hanem azért, mert ennek segítségével letűnt elődeink előre tudták jelezni ezeket a periódusokat. És persze ezzel kapcsolatban érdemes elgondolkozni azon, milyen fejlettségű volt az a civilizáció, amely akár 20-40 ezer évre előre is tudott és akart számolni...

Földi környezetünket leginkább maga a Föld befolyásolja. Ennek megértéséhez elsősorban energetikailag kell megvizsgáljunk bolygónk helyzetét. A Föld egy aktív bolygó, ami azt jelenti, hogy belsejében hőtermelő folyamatok zajlanak le, azaz rendelkezik belső hővel. Ez a belső hő bár folyamatosan termelődik, de nagysága periódikusan változik, azaz hol nő, hol csökken a kibocsátott mennyisége. Ez a változás, ami mint láttuk összefügg a bolygónkat erő külső energiaváltozásokkal, szerencsére ezek hatása azonban nem mindig emberi léptékben okoz változásokat. Bolygónk születése és folyékony anyagának lehülése után létrejött a kéregképződés és megjelentek az első stabil szárazföldek és a légkör is. A későbbi hőmérsékletet alakító folyamatokban azonban a víznek, mint hő átadó közegnek jutott a legnagyobb szerep. Arra az elsődleges, megkerülhetetlen és alapvető kérdésre, hogy vajon honnan van bolygónkon az a ma is meglévő hatalmas vízmennyiség még nincs – és ismerve tudatos és irányított fejlődésünket valószínűleg nem is lesz – természeti folyamatokkal magyarázható válasz. A megfelelő mennyiségű víz megjelenésével a Bolygónk hőmérséklete fokozatosan alkalmassá vált a fizikai élet hordozására és elérte azt a viszonylag stabil hőmérsékleti állapotát, amelyben ma is van. Ez a stabilitás azonban nem állandó. Jelenleg a Föld a bolygófejlődés azon szerencsés szakaszában van, amely a legkedvezőbb az élet fennmaradásához. Most egy felmelegedési ciklus vége felé járunk. A hőmérsékletet meghatározó összetevők, a belső hőtermelés, a nagy felületű vízréteg, a levegő, a világűr, a nap és a kozmikus sugárzás hatásai mára egy olyan időjárás rendszert hoztak létre, amelyben kisebb-nagyobb egyensúlyi folyamatok egy állandósult állapotot tartanak fenn. Ez az állandósult állapot azonban nem örökéletű. Mint szó volt róla, időről-időre kimutatható, hogy ezek az egyensúlyi folyamatok felbomlanak, az időjárás kiszámíthatatlanná válik és periódikusan hosszabb-rövidebb jégkorszakok váltják egymást. Ennek magyarázatát az említetteken kívül egyrészt a hőmérséklet áramlásában kell keresni.

Ha megfigyeljük a Föld hőáramlását, akkor azt látjuk, hogy a belső mag fokozatosan hevíti fel a külső rétegeket, amelyek átadják a hőt a vizeknek, az óceánoknak, tengereknek illetve ezek a levegőn keresztül a világűr, mint leghidegebb környezet felé sugározzák az energiát. Ez az energiaáramlás hasonlatos bármely belső égésű motor működéséhez. Az elégetett üzemanyag munkát végez, a keletkezett felesleges hő pedig a hűtőrendszeren, a víz és levegőáramlás segítségével távozik a külső környezetbe. Mivel azonban a földi hőátadási folyamatok nem olyan gyorsan zajlanak le, mint például egy autó motorjánál, ezért az egyes folyamatok időben eltolódnak és csak hosszabb időtávban szemlélve mutatnak éles, jól elkülöníthető ciklusokat. Ha a Föld belső hőtermelése elég nagy ahhoz, hogy folyékony állapotban tartsa a magját, akkor ez a hő továbbadódik és fokozatosan átmelegíti a külső rétegeket is. A bolygónkon meglévő természetes víz- és levegőáramlatok megfelelően „működés” esetén a belső és a kívülről, a naptól jövő hőt is el tudják vezetni. Ha bármilyen oknál fogva ezek az egymással összefüggő áramlatok megváltoznak vagy leállnak, akkor ez a hűtési folyamat leáll. Ekkor a külső földkéreg és a felszín is egyre melegebbé válik, azaz túlhevül. Ezt a melegebbé válást tovább fokozza Szibéria fagyott talajában és az óceánok mélyén lévő szénhidrogén tartalmú anyag, elsősorban a nagy mennyiségben jelen lévő hidrometán felszabadulása. Ez az anyag csak a hideg vízben stabil. A víz felmelegedésével a felszínre emelkedik és a levegővel reagálva azonnal széndioxidá alakul, ami tovább növeli az emberi tevékenység által is szennyezett levegő széntartalmát. Így a Föld egyre jobban felmelegszik. Ez a felmelegedés egyre gyakoribbá váló földrengéseket és vulkánkitöréseket is okozhat, mert a szárazföldi lemezek közti mozgások a felmelegedés hatására egyre jobban felgyorsulnak, mivel a mélyben periódikusan összegyűlő láva a „felpuhult” kéregben könnyebben szabad utat talál magának. A felmelegedést jelen ismeretek szerint csak a nap és a vele összefüggésben lévő kozmikus sugárzás periódikusan változó aktivitása, a víz és légáramlatok gyökeres megváltozása, illetve a vulkánkitörések képesek megállítani. Szerencsés esetben a felmelegedés hatására úgy változnak meg a tengeri, óceáni víz- és az egész Földet átfogó légáramlatok, hogy képesek elvezetni a keletkezett többlet hőt illetve a kozmikus sugárzás hatására megnövekedett felhőképződés visszaveri a Naptól érkező hőmennyiség jelentős részét. Sajátos módon a földön lezajló folyamatok önmagukat szabályozzák, a felmelegedés hatására megolvadnak a jégsapkák, ezek édesvize pedig leállítja a meleg óceáni Golf-áramlatot, aminek megszűnése az egész földet átfogó gigantikus vízáramlat az úgynevezett nagy óceáni szalag leállítását eredményezi. Ha ez megtörténik, akkor legelőször a legkönnyebb közegnek, a légáramlatoknak az iránya és főleg intenzitása változik meg gyökeresen és viharos erejűvé válik. Ha bekövetkezik a vulkánok amúgy szintén periódikusan ismétlődő kitörése, akkor olyan nagy mennyiségű por kerülhet a légkörbe, amely szinte megszünteti a nap által sugárzott hő eljutását a földfelszínre. Ekkor a Földön már igazából nem beszélhetünk időjárásról. Szél és homokviharok uralkodnak és megkezdődik a folyamatos lehülés. Ennek a lehülési folyamatnak a végeredménye esetlegesen egy jégkorszak beállta is lehet. Eddigi mérések szerint a földi jégkorszakok egybe estek a nap változó aktivitásával. Ez persze nem csoda, hiszen valószínűleg minden földi folyamatra, például a földmágnességére, a belső magma forgására, a vulkáni tevékenység aktivitására és közvetve vagy közvetlenül minden felszíni

folyamatra is a Nap, mint a rendszer legnagyobb energiaforrása döntő hatással van. A megtalált állati maradványok azt mutatják, hogy a lehülési folyamat egyes helyeken hihetetlenül gyorsan, szinte napok alatt következett be. Ebből csak arra lehet következtetni, hogy a változást a legfőbb energiaforrásnak, a Napnak a nagyon gyorsan bekövetkező energiavesztesége idézte elő. Az ismeretes, hogy egyes fizikai modellek szerint a Nap egy ciklikusan működő fúziós erőmű, de hogy képes legyen nagyon gyorsan csökkenteni a teljesítményét azt egyik modell sem valószínűsíti. Ha a Nap és a Föld lehülési ciklusa egybe esik, akkor minden jel szerint egy nagyon gyorsan beköszöntő jégkorszak veszi kezdetét a Földön. Ennek következtében pedig a felszíni vizek jégpáncéllá fagnak össze, amely teljesen beburkolja a Földet. Ez a lehülési folyamat egészen a bolygó belseje felé folytatódik. Ugyanakkor a külső jégpáncél egyben egy védelmi feladatot is ellát azáltal, hogy mint egy jégkunyhó vagy hőszigetelő burkolat bezárja a bolygó belső hőjét és nem engedi korlátlanul lehűlni. Ez azért valósulhat meg, mert a föld legnagyobb részén elterülő víz nem édesvíz, hanem sós. Persze mindenki tudja, hogy a tengerek, óceánok vize sós, de vajon valaki átgondolta-e már, hogy miért. Ha az óceánok vize édesvíz lenne, egy jégkorszak alkalmával szinte „csonttá” fagná a Föld összes vízkészlete. Ennek bekövetkezése vagy pedig a megfagyott jég felolvasztása pedig hihetetlenül nagy energiát vonna el a bolygónk belső magjától. A sós víz megfagyása során viszont a víz sótartalma nem „fagy ki”, hanem továbbra is folyékony vízben marad. Ezzel egyre csökkenti a még folyékony víz fagyáspontját, ami azt eredményezi, hogy a jég alatti víz egyre nehezebben fagy meg. Így egy szabályozott hőszigetelő rendszer, egy úgynevezett hőpajzs jön létre a Föld körül. Ha belegondolunk a víz szerepébe a Földön, akkor tudjuk csak átlátni, hogy milyen különleges anyag is, és milyen óriási és összetett szerepe van az anyagi élet jelenlétében. Ezzel kapcsolatban ugyancsak elgondolkodtató, hogy milyen óriási mennyiségű só található az óceánok és tengerek vizében. A lehülés miatt létrejött külső jégpáncél akkor olvad meg legközelebb, ha a belső hőtermelés hatására a belső kőzetek ismét fokozatosan felhevülnek és elég energiával rendelkeznek ahhoz, hogy a vulkáni tevékenység utat törjön a felszín felé. Ezt a folyamatot természetesen előidézheti vagy jelentősen meggyorsíthatja a Nap növekvő aktivitása is. Ennek köszönhetően periódikusan felmelegedések és jégkorszakok váltják egymást a Földön. Amikor viszont egy bolygó már nem képes elég belső hőt termelni, akkor a jégkorszak a Naptevékenységtől függetlenül is állandósulhat és ez akár a bolygó teljes kihüléséhez vezethet.

Egyes modellek szerint a Föld belső hőtermelése, amint már szó volt róla nem folyamatos, hanem periódikusan hol nagyobb, hol pedig kisebb mértékben megy végbe, mint ahogyan egy autó motorja is működik, így a Naptevékenységen kívül ez az oka a periodikus felmelegedési és lehülési ciklusoknak. Igazából persze minket nem elsősorban az okok érdekelhetnek, hanem a történések. Hiszen jelenlegi tudásunkkal ebbe a gigászi folyamatba – a már meglévő jelentős elméleti ismereteink és a folyamatban lévő gyakorlati kutatások ellenére - még nem tudunk érdemben beavatkozni. Sajnos itt ugyancsak meg kell említeni, hogy ezek a kutatások a nyilvánosság kizárásával, katonai felügyelet alatt folynak. Ez azért is aggályos, mert elméletileg mind az időjárás megváltoztatása, mind a villámlások, földrengések mesterséges létrehozása tetszőlegesen megvalósítható már a Föld bármely pontján. Ebben a tekintetben technikailag elértük a görög

istenek képességét, akik képesek voltak villámokat és földrengéseket előidézni és ezen érdemes mélyebben is elgondolkozni...

Megalapozott feltevések szerint a Földön bekövetkező ciklusokra próbáltak figyelmeztetni minket azok az elődeink, akik megalitikus építményeikkel és a régi írásokban fellelhető mondákba kódolt üzeneteikkel szerették volna átadni vagy megőrizni ismereteiket az elkövetkező nemzedékeknek. Persze ezeket nem igazán értjük meg, mert nem vagyunk még elég fejlettek ahhoz, hogy ne csak nézzünk, hanem lássunk is. Ez igaz nemcsak a technikai, hanem a szellemi fejlettségünkre is. Még nem látunk előre és egyáltalán nem vagyunk tisztában, milyen szerencsések is vagyunk, hogy a földtörténet jelenlegi, stabilnak mondható időjárási viszonyai között élhetünk.

Ha fejlődésről vagy hanyatlásról esik szó, akkor ki kell térni még egy nézőpontra is. Ehhez pedig kívülről kell szemlélni önmagunkat és az egész világunkat, egész civilizációnkat is.

Fejlődésünk irányított. Ezt az irányítást fejlettebb társaink gyakorolják. S bár jó lenne, de mi nem vagyunk képesek nemhogy civilizációnk, de még saját magunk irányítására sem. Sajnos az előbb említett külső tényezőkön túl talán ez az oka civilizációnk periodikus hanyatlásának is. Több régi, például a babiloni mítosz szerint is volt már, hogy az emberek „nagyra nőttek” a Földön. Tudásuk hatalmas, nyelvük pedig közös lett. Az „istenekhez” mérték magukat, mégis szétszórattak, mert az istenek nem nézték jó szemmel cselekedeteiket. Ezek közül a cselekedetek közül az egyik talán éppen a saját, vagy mások sorsának az irányítása lehetett. Személy szerint azonban én biztos vagyok benne, hogy ha ennek célja nem az egyes egyének a mások feletti uralmán alapszik, akkor kívülről csak támogatásra számíthatunk. Ha viszont a ma meglévő jelenségek folytatódnak, az anyagi javak, a pénz, a vagyon, a hatalom megszerzése és egyenlőtlen elosztása, a másik embertársunk kizsákmányolása, akkor a mi civilizációnk jövője se ad túl sok okot az optimizmusra. S ha sorsunknál fogva mégis kikerülhetetlenül szerencsétlen helyzetbe jutunk, sose szabad elfeledni emberi mivoltunkat. Az emberi jellem ugyanis pontosan ezekben a szerencsétlen helyzetekben mérettetik meg igazán. És ahogy egy régi bölcsélet is mondja: A létezésért vívott küzdelem során sokkal kisebb veszteség a fizikai testünket elveszíteni, mint lélek nélkül életben maradni.

/Részlet a Tudás könyvéből/